

Meede 1.2 Loomade tervis ja heaolu – sekkumisloogika

„Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030“ I samba töörühma 9. mai 2018. a kohtumise arutelu tulemus

<p>Eesmärk: Loomade tervise ja heaolu tase riigis on kõrge</p> <p>Mõõdikud: 1 Loomatervise baromeeter (iga-aastane olukorra paranemine võrreldes eelneva aastaga ±%)</p> <p>Mida tuleks riigi sekkumises muuta?</p> <p>Milliste avalike hüvede pakkumist peaks põllumajandustoetuste ja finantsinstrumentidega soodustama?</p>	<p>I tasand Rahvusvahelised kohustused, k.a EL regulatsioon</p>	<p>II tasand Eesti sisesed piirangud, mis lähevad kaugemale rahvusvahelistest kohustustest vastavalt ühiskondlikele ootustele või Eesti piirkondlikele eripäradele</p>	<p>III tasand I ja II tasandiga võrreldes ettevõtjate poolt võetud vabatahtlikud kohustused</p>
<p>Riigi sekkumine praegu</p>	<p>Loomataudide ennetuse ja tõrje põhimõtted (sh seire), loomaheaolu, sööda ja loomsete kõrvalsaaduste regulatsioon on Eestis korraldatud vastavalt EL õigusaktidele. Loomaheaolu nõuete väljatöötamisel on arvestatud ka rahvusvahelisi konventsioone.</p> <p>Kooskõlas EL põhimõtetega viiakse ellu riskipõhist loomatervise ja heaolu ning söötade järelevalvet.</p> <p>Eriti ohtlike ning teatud ELis programmiliselt tõrjutavate ohtlike loomataudide ennetus- ja tõrjemeetmeid koordineeritakse riigi poolt. Otsesed taudikahjud ning teatud taudiennetusega seonduvad tegevused kompenseeritakse nende taudide puhul riigi poolt ja hüvitatakse riigile EL eelarvest</p>	<p>Täiendav regulatsioon teatud eriti ohtlike taudide tõrjeks Eestis (sigade aafrika katk).</p> <p>Riik seirab täiendavalt riskihinnangu põhisel ajalooliselt riigi vaba staatusega seotud või lähi-riikides esinevate loomataudide olukorda.</p> <p>Täiendav siseriiklik regulatsioon järgnevat loomaheaolu valdkonnades: põllumajandusloomade religioosne tapmine, loomade avalik näitamine. Seaduse tasandil on keelatud meditsiiniliselt mittepõhjustatud välimust muutvad operatsioonid. Taudikahjude hüvitamine kuni 100% (tänapäevane praktika)</p> <p>Loomsete kõrvalsaaduste kogumise ja kahjutustamise toetamine.</p> <p>Siseriiklik AMR tegevuskava loomatervise valdkonnas</p> <p>E-riik: kohustuslikud elektroonsed andmeedastuskeskkonnad (E-PRIA, toidu- ja söödaregister)</p>	<p>Loomaheaolutoetus täiendavate nõuete rakendamisel.</p> <p>Loomaheaoluorganisatsioonide tegevuse toetamine.</p> <p>Teadmussiirde programmid loomapidajatele, söödakäitlejatele.</p>
<p>Riigi sekkumine tulevikus 2030 PõKa eesmärkide saavutamiseks</p> <p>Võimalikud sekkumisviisid töörühma arutelude tulemusena:</p>			
<p>Mitte midagi tegemine ehk olemasoleva olukorra säilitamine</p>	<p>Ei</p>	<p>Ei</p>	<p>Ei</p>

<p>Regulatsiooni täiendamine, uute nõuete kehtestamine</p>	<p>Üleminek otsekohalduvale Loomatervise Regulatsioonile (AHL 2016/429)– Loomatervise seaduse ja selle all-aktide üle vaatamine ning kohaldamine. Üleminek otsekohalduvatele määrustele (tõrje-eeskirjad);</p> <p>Karistuste üle vaatamine (OCR 625/2017 art 139);</p> <p>Antibiootikumide kasutamise üle loomaliigiti andmete kogumise süsteemi rakendamiseks vajalike aluste loomine (VMPR).</p>	<p>Paindlikkusvõimaluse kasutamine madala riskiga loomakasvatustevõtetele (arvestuse pidamine, tõendamine) (AHL 2016/429 art);</p> <p>Täiendav siseriiklik regulatsioon loomaheaolu valdkonnas: karusloomade pidamisnõuete üle vaatamine, kalade tapmisnõuded; Lemmikloomade heaolu strateegia väljatöötamine ja sealt tuleneva uue regulatsiooni kehtestamine (lemmikloomade kasvandused, varjupaigad);</p> <p>Täiendav siseriiklik regulatsioon loomatervise valdkonnas: karjatervise regulaarne monitoring lepinguliste loomaarstide poolt - „perearst“ teatud loomühikute arvust.</p>	
<p>Senise regulatsiooni parem rakendamine</p>	<p>Loomatervise ennetusmeetmete, nagu kõrvalsaaduste käitlemine, loomade märgistamine, liikumine ja pidamine (bioturvalisuse nõuded) ning loomaheaolunõuete tõhusam järelevalve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - süsteemne riskipõhine järelevalve vastavalt pikaajalisele järelevalve tegevuskavale - kontrollide seostamine ettevõtte seaduskuulekusega - vabatahtlike enesekontrollide/kvaliteedisüsteemide /bioohutuskavade/heaolustandardite rakendamisel väiksem järelevalve; - seadussätete tõlgendamisel tugineda heaoluindikaatoritele; - olulisele rikkumisele järgneb tagajärg; - vihjetele reageerimine. <p><i>Loomaheaolu valdkonnas rikkumiste olulisuse hindamiseks lisaks indikaatoritele ekspertide paneel rikkumistele kiireks ja adekvaatseks reageerimiseks</i></p>	<p>Riiklike registrite korrastamine, e-riigi arendamine loomatervise valdkonnas;</p> <p>Loomapõhiste heaoluindikaatorite väljatöötamine, rakendamine;</p> <p>Uute loomatauditõrje programmide rakendamine karjatervist ja ekspordi mõjutavatele loomataudidele (näiteks ja mitte prioriteetide järjekorras: IBR; VVD; paraTBC; ameerika haudmemädanik, PRRS, Aujezski, Maedi-Visna);</p> <p>Laborite analüüsi- ja ekspertiisivõimekuse parendamine (näiteks VTL teadusasutuseks).</p>	
<p>Avalikkuse, sihtgruppide teavitamine</p>		<p>Regulaarne (kord aastas) järelevalvetulemuste ja analüüsi avalikustamine;</p> <p>Avalikkuse teavitamine SAK, linnugripi, suu- ja sõrataudi ning teiste ohtlike loomataudide olukorrast, leviku ohtudest.</p> <p>Tarbijate teadlikkuse tõstmine loomapidamise eripärast, sh loomaheaolu küsimustes;</p> <p>Loomaheaolu algharidus kooli õppekava;</p>	
<p>Spetsialistide, professionaalide (arstid, jahimehed, loomapidaja jt.) koolitamine</p>		<p>Riigielarveliste kohtade osakaalu suurendamine veterinaarõppes;</p> <p>Veterinaarmeditsiini eriala kitsamaks spetsialiseerumiseks täiendavate võimaluste loomine (mesindus, vesiviljelus, katseloomad, metsloomad);</p> <p>Nõustajate koolitussüsteem katmaks loomakasvatuse, sh mahekasvatuse karjatervise ja loomaheaolu mõjutavaid (va loomahaigused) aspekte.</p>	<p>Loomapidajate jt osapoolte infopäevad ja täiendkoolitused (PIP):</p> <ul style="list-style-type: none"> - farmitehnoloogia kasutamine - karjatervise programmid - söötmine - loomaheaolu - loomataudide ennetus, sh bioturvalisus; <p>Jahmeeste infopäevad, täiendkoolitused:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bioohutus metsas - bioohutus ulukite käitlemise (PIP);

<p>Rahastamine - toetus</p>	<p>Eriti ohtlike loomataudide ennetamise ja tõrje kulud ning otseste kulude hüvitamine jätkuvalt kuni 100%</p> <p>Ettepanekud muudatusteks rakendamisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hüvitamise vähendamisel lähtuda ettevõtte põhiselt tulenevalt rikkumiste astmest - Otseste kulude alla ka edasiste käitlemist etapid 	<p>Loomsete kõrvalsaaduste kogumise ja kahjutustamise kompenseerimise jätkamine ja laiendamine riigiabi reeglite võimaluste piires;</p> <p>Olulisemate karjatervist /eksporti mõjutavatele loomataudide seire läbiviimine ja tõrjeprogrammide elluviimise toetamine (<i>käimalükkamine riigi kulul</i>)</p> <p>Veterinaarmeditsiini eriala kliinilise õppe rahastamine seaduses lubatud mahus</p>	<p>Kõrgemate loomaheaolu standardite toetamine;</p> <p>Mahekasvatuse toetamine;</p> <p>Kõrgemate bioohutusnõuete/karjaterviseprogrammide/tõrjeprogrammide/bioohutuskavade rakendajate toetamisel lisapunktide arvestamine;</p> <p>Vabatahtlike tõrjeprogrammide väljatöötamise soodustamine /toetamine läbi RUPi, PIPi?</p> <p>Loomsete kõrvalsaaduste parema väärimise tehnoloogiate väljatöötamise toetamine (investeeringu toetus)</p>
<p>Vabatahtlikud kokulepped</p>			<p>Vabatahtlik loomaheaolu märgistus</p> <p>Vabatahtlikud programmilised tegevused loomaheaolu tõstmiseks/tõrjeprogrammid;</p> <p>Karjaterviseprogrammide põhimõtete juhendmaterjali väljatöötamine – vabatahtlik kokulepe rakendamiseks suurtootmises</p>
<p>Muu sekkumine</p>	<p>Loomsete jäätmete taaskasutamise võimaluste loomine</p>		